

Opettajankoulutusfoorumin syyswebinaari

26.9.2022

Jari Lavonen,
Opettajankoulutusfoorumin puheenjohtaja

Pitkäkestoisella dialogilla tietoisuudesta toimintaan

Opettajan asiantuntijuus ja osaaminen

Tavoitteet perus-, perehdyttämis- ja täydennys-koulutukselle/ jatkuvalle oppimiselle

Laaja-alainen perusosaaminen

- syvälinen oman alan osaaminen
- pedagoginen ja didaktinen osaaminen
- opetussuunnitelmaosaaminen
- tieto oppijoista ja erilaisten oppijoiden tukemisesta
- arvo-, kulttuuri-, tunne-, vuorovaikutus- ja yhteistyöosaaminen
- tutkimusosaaminen ja kriittinen ajattelu
- kestävyysosaaminen
- monipuolisten oppimisympäristöjen ja digitaalisuuden hallinta ja niihin liittyvä pedagogiikka

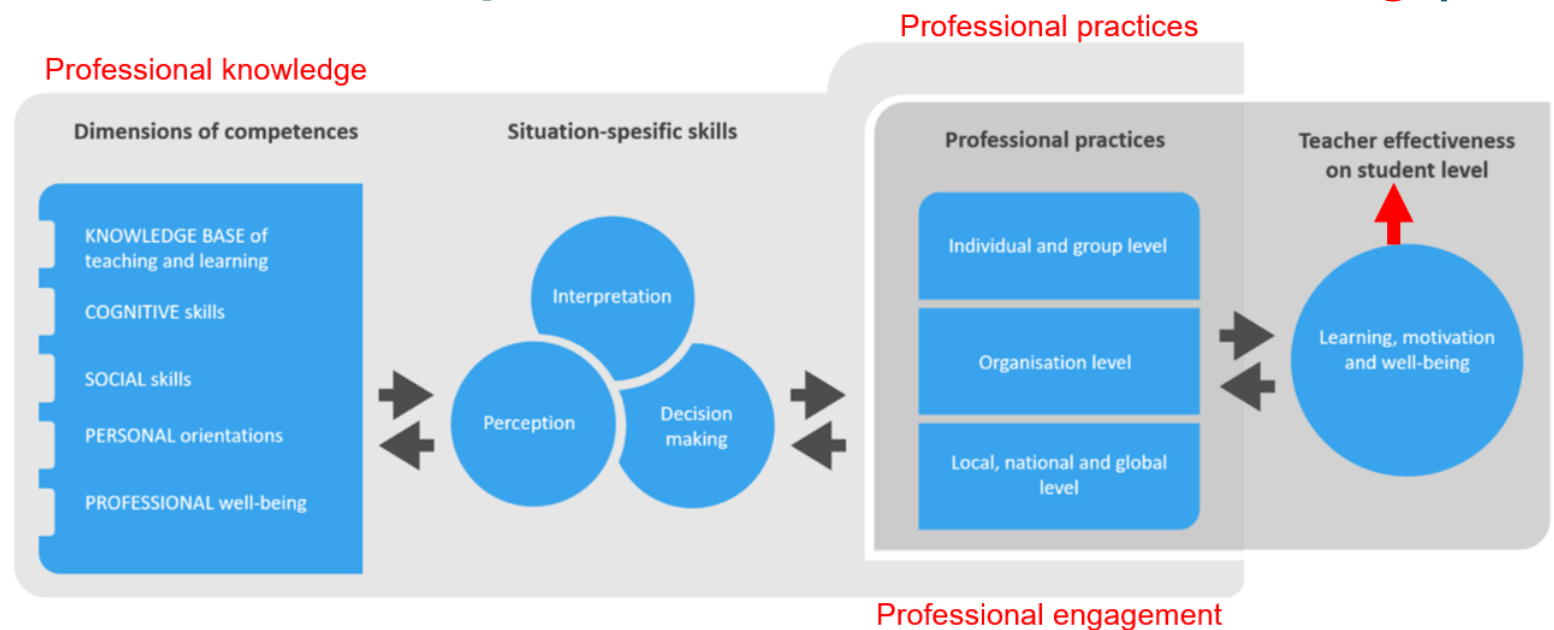
Uutta luova asiantuntijuus ja toimijuus

- luova, utelias, rohkea, yritteliäs ja tutkiva työote haasteita kohdattaessa ja opetusta kehitettäessä
- viheliäisten ongelmien tarkasteluun, ratkaisemiseen ja niihin sopeutumiseen liittyvä osaaminen
- opetussuunnitelman, opetuksen, ohjaamisen ja oppimisen sekä koulutuksen innovaatioiden kehittäminen ja käyttöönotto yhteistyössä verkostoissa ja kumppanuuksissa
- yhteistyöosaaminen paikallisissa ja globaaleissa konteksteissa

Oman osaamisen ja oppilaitoksen jatkuva kehittäminen

- jatkuva oppiminen ja urasuunnittelu
- tutkimusten, arviointien (ml. itsearviointien) ja palautteiden käyttö itsensä ja työyhteisön kehittämisessä
- johtamisosaaminen ja yhteisöosaaminen, jota tarvitaan yhteisöllisessä toimintakulttuurin kehittämisessä

The Map of Teacher Competence: Multidimensional Adapted Process **Model of Teaching (MAP)**

Metsäpelto, R-L., Poikkeus, A-M., Heikkilä, M., Heikkinen-Jokilahti, K., Husu, J., Laine, A., Lappalainen, K., Lähteenmäki, M., Mikkilä-Erdmann, M., & Warinowski, A. (2020). Conceptual framework of teaching quality: A Multidimensional Adapted Process Model of Teaching.
Retrieved from psyarxiv.com/52tcv
doi: 10.31234/osf.io/52tcv

Toimeenpanosuunnitelma

Toimeenpanosuunnitelmassa kuvataan, millä tavalla neljä toimenpidettä pannaan toimeen, kuka tai ketkä ovat aktiivisia toimijoita toimeenpanossa ja millä aikataululla toimeenpano tapahtuu sekä millä tavalla toimeenpanoa seurataan, eli:

- a) Konkreettiset askelmerkit toimenpide-ehdotusten toteuttamiselle
- b) Miten toteutumista seurataan
- c) Aikataulu

Toimeenpanosuunnitelmaan tullaan tukeutumaan eri tavoin kansallisessa opettajankoulutuksen kehittämisessä.

1. Ennakoinnilla ja opiskelijavalinnoilla veto- ja pitovoimaa

- Opetus- ja kulttuuriministeriö ja korkeakoulut kehittävät keskeisten sidosryhmien kanssa opettajatarpeiden ennakointia ja vahvistavat opetus- ja kasvatustalouden veto- ja pitovoimaa.
- Korkeakoulut kehittävät opiskelijavalintoja yhteistyössä tutkimusperustaisesti ja ottamalla huomioon hakijoiden moninaisuuden ja kansainvälisyyden.
- Varhaiskasvatuksen, opetuksen ja koulutuksen järjestäjät tukevat opettajien ja johtajien hyvinvointia ja jatkuvaa osaamisen kehittämistä oppilaitosten ja varhaiskasvatuksen yksiköiden kehittämissuunnitelmien suunnassa.
- Korkeakoulut ja muut opettajien jatkuvan oppimisen tarjonnan järjestäjät edistävät opettajien urapolun joustavia siirtymiä mahdollistamalla kelpoisuuksien ja osaamisen hankkimisen eri vaiheessa uraa ja työn ohessa.

1. Ennakoinnilla ja opiskelijavalinnoilla veto- ja pitovoimaa: toimeenpanosuunnitelma

Korkeakoulut kehittävät opiskelijavalintoja yhteistyössä tutkimusperustaisesti ja ottamalla huomioon hakijoiden moninaisuuden ja kansainvälisyyden.

a) Konkreettiset askelmerkit toimenpide-ehdotusten toteuttamiselle

- Yliopistot ja ammattikorkeakoulut laajentavat valintayhteistyötä yli korkeakoulusektorien.
- Korkeakoulut vahvistavat opettajankoulutuksen valintojen tutkimusta * (ml. opiskelijavalintojen vaikuttavuustutkimus).

b) Miten toteutumista seurataan

- Korkeakoulut seuraavat opiskelijavalintojen yhteistyön kehittymistä (esim. Kasvatusalan valintayhteistyöverkoston ja AMKOPE-ryhmän tapaamiset).
- Korkeakoulut seuraavat opettajankoulutuksen valintojen tutkimusten määriä

c) Aikataulu

- Yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen valintayhteistyötapaamiset käynnistyvät lukuvuonna 2022–2023.
- Opettajankoulutuksen valintojen alan julkaisuja seurataan jatkuvasti verkkosivujen ym kautta.

1. Ennakoinnilla ja opiskelijavalinnoilla veto- ja pitovoimaa: toimeenpanosuunnitelma

Koulutuksen järjestäjät tukevat opettajien ja johtajien hyvinvointia ja jatkuvaa osaamisen kehittämistä kehittämissuunnitelmien suunnassa.

a) Konkreettiset askelmerkit toimenpide-ehdotusten toteuttamiselle

- Korkeakoulut sisällyttävät hyvinvointiosaamista opetussuunnitelmiin ja jatkuvan oppimisen kursseihin.
- Koulutuksen järjestäjät kehittävät työhön siirtymisvaiheen tukea – kuten perehdyttäminen ja mentorointi- esimerkiksi yhteistyössä korkeakoulujen kanssa*

b) Miten toteutumista seurataan

- Korkeakoulut seuraavat hyvinvointiosaamisen oppimista opettajien peruskoulutuksessa ja jatkuvan oppimisen kursseilla.
- Koulutuksen järjestäjät seuraavat työssään siirtymisvaiheen tuen toimivuutta ja vaikuttavuutta
- Korkeakoulut seuraavat hyvinvointikyselyiden tuloksia (mm. TALIS-kysely). Koulutuksen järjestäjät seuraavat henkilöstön hyvinvointia omien mittareidensa ja järjestelmiensä avulla.

c) Aikataulu

- Hyvinvointikyselyiden tuloksia seurataan vuosittain

1. Ennakoinnilla ja opiskelijavalinnoilla veto- ja pitovoimaa: toimeenpanosuunnitelma

Korkeakoulut ja muut opettajien jatkuvan oppimisen tarjonnan järjestäjät edistävät opettajien urapolun joustavia siirtymiä mahdollistamalla kelpoisuuksien ja osaamisen hankkimisen eri vaiheessa uraa, myös työn ohessa.

a) Konkreettiset askelmerkit toimenpide-ehdotusten toteuttamiselle

- Koulutuksen järjestäjät tehostavat henkilökohtaisten kehityssuunnitelmien laatimista ja niiden suunnassa etenemistä*.
- Korkeakouluyhteistyönä yhteistyössä OKM:n ja OPH:n kanssa selkiytetään opettajien jatkuvan oppimisen kokonaisrakennetta ja vahvistetaan sen tutkimusperustaisuutta.
- Korkeakoulut kehittävät opetusta modulaarisuuden mahdollistamiseksi erityisesti kelpoisuuden tuottavissa opinnoissa*

b) Miten toteutumista seurataan

- Koulutuksen järjestäjät seuraavat henkilökohtaisten kehityssuunnitelmien käytön laajuutta ja toimivuutta.
- Korkeakoulut arvioivat rakenteellisesti ja sisällöllisesti jatkuvaa oppimista.
- Korkeakoulut ja OKM seuraavat suoritettujen opintopisteiden määrää ja jakautumista (kelpoisuuden tuottavat opinnot ja niiden suorittajat).

c) Aikataulu

- Tukeudutaan kansallisiin ja kansainvälisiin seurantatutkimuksiin.
- Korkeakoulut, OKM ja OPH kehittävät opetus- ja alan henkilöstön jatkuvaa oppimista rakenteellisesti ja sisällöllisesti lukuvuonna 2023–2024.
- Korkeakoulut aloittavat moduulien tarjonnan suunnittelun lukuvuonna 2022–2023.

1. Ennakoinnilla ja opiskelijavalinnoilla veto- ja pitovoimaa: toimeenpanosuunnitelma

Opetus- ja kulttuuriministeriö ja korkeakoulut kehittävät keskeisten sidosryhmien kanssa opettajatarpeiden **ennakointia** ja vahvistavat opetus- ja kasvatustalouden **veto- ja pitovoimaa**.

a) Konkreettiset askelmerkit toimenpide-ehdotusten toteuttamiselle

Ennakointi:

- OKM kehittää ennakkoinnin edellytyksenä olevan opettajatiedon saatavuutta* (määrälliset).
- Korkeakoulut rakentavat opettajankoulutuksen tietovarannon* (laadulliset).
- Korkeakoulut ja OKM sovittavat yhteen opettajatarpeet ja koulutusmäärät.
- Korkeakoulut vahvistavat yhteistyötä koulutusten järjestäjien ja sidosryhmien kanssa.

Veto- ja pitovoima:

- Korkeakoulut huolehtivat opettajankoulutuksen houkuttelevuudesta ja opiskelun joustavuudesta.
- Korkeakoulut, koulutuksen järjestäjät, sidosryhmät ja OKM huolehtivat osaltaan opetus- ja kasvatustalouden veto- ja pitovoimasta esimerkiksi viestinnällisin keinoin sekä tekemällä yhteistyötä sidosryhmien kanssa.

1. Ennakoinnilla ja opiskelijavalinnoilla veto- ja pitovoimaa: toimeenpanosuunnitelma

Opetus- ja kulttuuriministeriö ja korkeakoulut kehittävät keskeisten sidosryhmien kanssa opettajatarpeiden **ennakointia** ja vahvistavat opetus- ja kasvatusalan **veto- ja pitovoimaa**.

b) Miten toteutumista seurataan

Ennakointi:

- Korkeakoulut ja OKM seuraavat yhteistyössä käytettävissä olevien määrällisten ja laadullisten tietojen hyödyntämistä sovitettaessa yhteen opettajatarpeita ja koulutusmääriä.
- Korkeakoulut ja OKM analysoivat tarpeiden ja koulutusten yhteensovittamista (koulutusmuutokset).
- Korkeakoulut seuraavat sidosryhmäyhteistyön muotoja ja määrää laatutyössään.

Veto- ja pitovoima:

- Korkeakoulut ja OKM seuraavat hakijamääriä, valmistumisprosentteja ja muita seurantatietoja (mm. uraseurantakyselyt).
- Korkeakoulut, sidosryhmät ja OKM tarkastelevat opetus- ja kasvatusalan veto- ja pitovoimaa.

1. Ennakoinnilla ja opiskelijavalinnoilla veto- ja pitovoimaa: toimeenpanosuunnitelma

Opetus- ja kulttuuriministeriö ja korkeakoulut kehittävät keskeisten sidosryhmien kanssa opettajatarpeiden **ennakointia** ja vahvistavat opetus- ja kasvatustalouden **veto- ja pitovoimaa**.

c) Aikataulu

Ennakointi:

- Seuranta ja analyysiä tehdään jatkuvasti saatavissa olevan tiedon pohjalta.

Veto- ja pitovoima:

- Korkeakoulut huolehtivat opettajankoulutuksen houkuttelevuudesta ja opiskelun joustavuudesta.
- Korkeakoulut, koulutuksen järjestäjät, sidosryhmät ja OKM huolehtivat osaltaan opetus- ja kasvatustalouden veto- ja pitovoimasta esimerkiksi viestinnällisin keinoin sekä tekemällä yhteistyötä sidosryhmien kanssa.

2. Opettajien osaamisen kehittymisen perustaista ja jatkuvaa

- OPETUKSEN OSAAMIS-**
- a) Konkreettiset askelmerkit
 - b) Miten toteutumista seurataan?
 - c) Aikataulu

- Opettajankoulutusta kehittäessä korkeakoulut ottavat huomioon opettajankoulutuksen
 - monialaisuuden ja
 - tutkimusperustaisuuden (esimerkiksi opettajan osaamisen mallit),
 - osaamisperustaisuuden (esimerkiksi työelämätarpeet) sekä
 - kontekstit, joissa opettaja toimii (esimerkiksi henkilökohtainen, yhteisö ja globaali konteksti).
- Korkeakoulut tekevät yhteistyötä yleisen pedagogisen kelpoisuuden tuottavien opintojen riittävän yhtenäisyyden saavuttamiseksi.
- Varhaiskasvatuksen, opetuksen ja koulutuksen järjestäjät ja jatkuvan oppimisen tarjonnan järjestäjät kehittävät opettajien perehdyttämis-
koulutusta ja jatkuvaa oppimista yhteistyössä tutkimusperustaisesti.

3. Opettajankoulutus ja opettajien jatkuva kehittyminen vahvaksi yhteistyöllä ja verkostoilla

- Korkeakoulut vahvistavat opettajankoulutuksen ja tutkimuksen laatua, vaikuttavuutta sekä opettajankouluttajien osaamista yhteistyörakenteiden avulla.
- Opettajankouluttajat osallistuvat yhteistyöhön, verkostoihin ja kumppanuuksiin sekä tutkimus- ja kehittämishankkeisiin.
- Yhteistyötä tehdään kansallisesti ja kansainvälisesti ja yli korkeakoulu-, yksikkö- ja koulutusrajojen.
- Yhteistyöhön osallistuvat opettajankouluttajien lisäksi opetuksen, ohjauksen ja tuen asiantuntijat, opettajaopiskelijat ja opettajankoulutuksen sidosryhmät, kuten opetusalan järjestöt, varhaiskasvatuksen, opetuksen ja koulutuksen järjestäjät sekä kolmannen sektorin toimijat.
- Opetus- ja kulttuuriministeriö tukee yhteistyötä ja verkostoitumista.

a) Konkreettiset askelmerkit
b) Miten toteutumista seurataan?
c) Aikataulu

4. Osaavalla johtamisella oppivaksi ja yhteisöksi

- Johtamisosaaminen on osa opettajan osaamista.
- Korkeakoulut sisällyttävät johtamisosaamisen opintoja opettajan-koulutukseen ja jatkuvaa oppimista tukevaan koulutukseen.
- Korkeakoulut kehittävät tutkimusperustaisesti opettajien, koulujen ja oppilaitosten johtajien sekä varhaiskasvatuksen yksiköiden johtajien johtamisosaamisen opintoja.
- Koulutuksen järjestäjät vahvistavat johtamisen yhteisöllistä luonnetta ja pedagogisen johtamisen roolia kasvatusta ja koulutusalailla.
- Opettajankoulutusta ja opetusalan johtamiskoulutusta järjestävät tahot kokoavat yhdessä linjaukset keskeisestä johtamisosaamisesta ja kehittävät johtamisen tutkimusta ja johtamisosaamiseen liittyviä jatkuvan oppimisen malleja

a) Konkreettiset askelmerkit
b) Miten toteutumista seurataan?
c) Aikataulu

Pienryhmätyöskentely

Työskennellään neljässä pienryhmissä, joihin kukin osallistuja liittyy pienryhmän aiheen perusteella. Aihe on käytännössä sama kuin on ollut kunkin jaoksen aihepiiri:

- 1. Ennakoinnilla ja opiskelijavalinnoilla veto- ja pitovoimaa**
- 2. Opettajien osaamisen kehittyminen on tutkimusperustaista ja jatkuvaa**
- 3. Opettajankoulutus ja opettajien jatkuva oppiminen vahvaksi yhteistyöllä ja verkostoilla**
- 4. Osaavalla johtamisella oppivaksi ja kehittyväksi yhteisöksi**

Millä tavalla asetus otetaan huomioon pedagogisia opintoja kehitettäessä?

Tutkimusperustaisuus: **Sisältö**

- “aineen”, opetuksen, oppimisen ja oppijoiden tutkimus
- yhteiskunta ja koulutuspolitiikkatutkimus,

Opettaja ja opettajankoulutustutkimus: **Pedagogiikka**

- Opettajan tieto ja osaaminen sekä niiden alkuperä, **MAP-malli**
- Opettajaidentiteetti, toimijuus, ...

Pedagogisten opintojen yhteisöllinen kehittäminen

Kansalliset ja kansainväliset asetukset strategiat ja suositukset

- **Opettajankoulutuksen kehittämisohjelma**
- **Asetus pedagogisista opinnoista**
- Koulun opetussuunnitelmat
- OECD, EU, UNESCO strategiat ...

Palautteet ja itsearviointit

- Opettajaopiskelijoiden oppiminen ja palautteet
- Opettajankouluttajien itsearviointit
- Koulutuksen järjestäjien, opettajien, sidosryhmien palautteet /yhteistyö

Yhteisöllinen opettajankoulutuksen kehittämisohjelman laatiminen

Journal of Teacher Education and Educators
Volume 9, Number 2, 2020, 241-262

A Collaborative Design for a Finnish Teacher Education Development Programme

(Received on April 29, 2020 – Accepted on August 24, 2020)

Jari Lavonen¹, Seija Mahlamäki-Kultanen², Sanna Vahtivuori-Hänninen³ and
Armi Mikkola⁴

Abstract

This paper describes a collaborative design for the Finnish Teacher Education Development Programme in a decentralized education system where teachers, schools, municipalities and universities have high autonomy. The development programme was designed by 70 experts from the universities and stakeholders. The research outcomes related to teacher education were described, and brainstorming related to the renewal of teacher education was organized at the national level. The brainstorming was aimed at capturing the opinions of teacher educators and teachers. Moreover, several meetings were organized all over the country. The development programme set out three strategic competence goals for teachers' pre- and in-service education and continuous life-long professional learning: a broad and solid knowledge base, competences for generating novel ideas and educational innovations and competences for

2016 kehittämisohjelman toimeenpano

2021

Implementation of a National Teacher Education Strategy in Finland through Pilot Projects

Jari Lavonen

University of Helsinki and University of Johannesburg, Soweto Campus

Seija Mahlamäki-Kultanen

HAMK School of Professional Teacher Education

Sanna Vahtivuori-Hänninen

Finnish Ministry of Education and Culture

Armi Mikkola

The Australian Journal of
Teacher Education

20.9.2022

19